

WICEPREZES RADY MINISTRÓW
MINISTER
KULTURY, DZIEDZICTWA NARODOWEGO
I SPORTU
prof. dr hab. Piotr Gliński

Warszawa, 12 sierpnia 2021 r.

BM-WP.055.17.2021

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie złożone przez Panią Senator Agnieszkę Gorgoń-Komor podczas 25. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 10 czerwca 2021 roku dotyczące drewnianego budynku dawnej Leśniczówki (tzw. „Dom Myśliwski”) zlokalizowanego przy ul. Polnej 216B w Bielsku-Białej, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Zabytki architektury drewnianej należą do cenniejszych zabytków nieruchomości w Polsce, przypominają o źródłach i odrębności polskiej kultury duchowej i materialnej, są świadectwem kulturowych odrębności regionów historycznych.

Oświadczenie Pani Senator Agnieszki Gorgoń-Komor, jak również równoległe wystąpienie Stowarzyszenia Lipnik, reprezentującego szerokie grono mieszkańców Bielska-Białej, skierowane do Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, w sprawie dawnej Leśniczówki dowodzi, że społeczność lokalna Bielska Białej identyfikuje się z tym cennym zabytkiem o bogatej historii, dążąc do przywrócenia mu pierwotnych funkcji i udostępnienia mieszkańcom.

Leśniczówkę w Lipniku wzniesiono jako Dom Myśliwski (Jägerhaus) w latach 1883-84 w stylu cottage wg projektu Emanuela Rosta, znanego bielskiego architekta, *w miejscu spalonego myśliwskiego pałacyku Habsburgów*. W Domu Myśliwskim ulokowano Zarząd Lasów Miejskich, a także dom wycieczkowy z gospodą, do obsługi wycieczek. Przeznaczenie budynku na funkcje publiczne, a także pozytywny stosunek mieszkańców Białej do tego obiektu sprawiły, że od ponad 130 lat stanowi on symbol Polski lokalnej.

W 1951 r. Leśniczówka została przekazana pod Zarząd Lasów Państwowych, który mimo podejmowanych prób generalnie nie dbał o zachowanie go w należyтым stanie. Stowarzyszenie Lipnik, użytkujące Leśniczówkę w latach 2005-2015 i ponoszące znaczne nakłady na doraźne prace remontowe, zahamowało na 10 lat proces degradacji zabytku; jednakże wobec braku zainteresowania zarządcy dalszą współpracą (niekorzystna dla stowarzyszenia umowa najmu) opuściło obiekt.

Obecnie właścicielem nieruchomości w Lipniku jest Państwowe Gospodarstwo Leśne „Lasy Państwowe”, a zarząd nad budynkiem sprawuje Nadleśnictwo Bielsko. Zarządca argumentuje brak zainteresowania remontem obiektu obowiązującymi przepisami prawa, które nie pozwalają na finansowanie działalności niezwiązanej bezpośrednio z celami statutowymi przedsiębiorstwa. W kontekście wpisu Leśniczówki Lipnik do rejestru zabytków w roku 2018 należy zwrócić jednak uwagę, że zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy z 23 lipca 2021 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2021 poza 710) za zabezpieczenie i utrzymanie zabytku w jak najlepszym stanie odpowiada jego właściciel lub posiadacz.

Jak wynika z pozyskanych informacji, Lasy Państwowe podejmują próby sprzedaży zabytku, organizując przetargi, które nadal nie doprowadziły do zmiany własności. Zdaniem Stowarzyszenia Lipnik pierwszeństwo pierwokupu w postępowaniu przetargowym ma Urząd Miasta Bielska-Białej.

W swoim oświadczeniu Pani Senator sugeruje, że miasta nie stać na zakup Leśniczówki w celu przeprowadzenia jej remontu i udostępnienia mieszkańcom. Niemniej jednak istnieją szerokie możliwości pozyskiwania na ten cel środków z różnych źródeł, również ze środków unijnych, przeznaczonych nie tylko na zakup nieruchomości, ale także na kompleksową rewaloryzację zabytku, tak aby w przyszłości dobrze służył lokalnej społeczności.

Leśniczówka Lipnik powinna wrócić do dawnej świetności i być przedmiotem dumy mieszkańców Bielska-Białej. Należy jednak mieć na uwadze, że w systemie prawnym Rzeczypospolitej organy administracji państwowej działają w ramach określonych przepisami prawa kompetencji. Dzięki inicjatywie Stowarzyszenia Lipnik Leśniczówka (tzw. „Dom Myśliwski”) zlokalizowana przy ul. Polnej 216B w Bielsku-Białej (działka nr 2194/1 obr. 0032 Lipnik) została wpisana do rejestru zabytków pod numerem A 508 decyzją Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 9 października 2018 r. Zatem kompetencje do prowadzenia kontroli w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami należą do Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, a bezpośrednio do kierownika Delegatury w Bielsku-Białej Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Katowicach. W związku z oświadczeniem Pani Senator i wystąpieniem Stowarzyszenia Lipnik do Delegatury w Bielsku-Białej zostało wysłane pismo z prośbą o określenie aktualnego stanu

zachowania Leśniczówki Lipnik i wskazanie działań podejmowanych przez organy ochrony zabytków w ramach ustawowych kompetencji.

Pragnę zapewnić, że ochrona zabytkowej architektury drewnianej stanowi jeden z priorytetów polityki konserwatorskiej Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu ze względu na duże walory kulturowe rodzimego budownictwa drewnianego, a równocześnie wielość zagrożeń, na które ta grupa zabytków jest narażona. Oto kilka przykładów:

- w 2021 roku w ramach realizacji *Krajowego Programu Ochrony i Opieki nad Zabytkami na lata 2019-2022 r.* powołano z inicjatywy Generalnego Konserwatora Zabytków pani prof. Magdaleny Gawin Centrum Architektury Drewnianej. Nadrzędnym celem tej instytucji jest budowanie świadomości społecznej na temat wartości architektury drewnianej w zakresie mieszkalnictwa i turystyki kulturowej. Działalność Centrum skupia się m.in. na organizowaniu kursów i warsztatów podnoszących kompetencje rzemieślników w zakresie właściwej konserwacji zabytków drewnianych, a także szkoleń dla właścicieli i zarządców tych obiektów, opracowywaniu poradników i podręczników dobrych praktyk konserwatorskich, prowadzeniu punktu porad praktycznych dla właścicieli drewnianych budynków etc.;
- na ukończeniu są prace nad wytycznymi dla służb konserwatorskich w zakresie sprawowania ochrony nad zabytkami budownictwa drewnianego oraz katalogiem dobrych praktyk;
- w kwietniu br. w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Ochrony Zabytków Narodowy Instytut Dziedzictwa zorganizował konferencję (online) *Architektura drewniana od deski do deski. Teoria i praktyka*. Wydarzenie to, cieszące się ogromnym zainteresowaniem, poruszało istotne tematy związane z architekturą drewnianą - szansami na jej zachowanie, finansowanie, ochronę prawną, remontami, adaptacją do nowych funkcji oraz translokacją i działalnością skansenów, a także działalnością organizacji pozarządowych i partycypacji społecznej w popularyzacji tego zasobu.

Z poważaniem

z up. MINISTRA KULTURY,
DZIEDZICTWA NARODOWEGO
I SPORTU
SEKRETARZ STANU

Jarosław Sellin